

PSIHOLOGIJA

YU ISSN 0048-5705

UDC 159.9

Vol. 57(1) 1–127

CONTENTS

HOW ARE ONLINE AND FACE-TO-FACE PSYCHOTHERAPY PERCEIVED BY CLIENTS? A METAPHOR ANALYSIS <i>Tuğba Yılmaz & Ece Bekaroğlu</i>	1
TURKISH VERSION OF THE ADLERIAN INFERIORITY AND SUPERIORITY COMPLEX SHORTENED SCALES: VALIDITY AND RELIABILITY <i>Sümeyye Derin & Ekrem Sedat Şahin</i>	21
THE COVID-19 REPRESENTATION AND IMPLICATIONS FOR CHILDREN'S WELL-BEING: A THREE-WAY PERSPECTIVE <i>Alexandra Maftei & Maria-Mălina Olariu</i>	41
BIDIRECTIONAL INTERACTION BETWEEN LANGUAGE CONTROL AND DOMAIN-GENERAL EXECUTIVE CONTROL IN UNBALANCED CHINESE- ENGLISH BILINGUALS <i>Xin Huang, Aitao Lu, Ruchen Deng, Ying Tang, Jiayi Zeng, Wenfang Zhu, Kexin Li, Fen Li, Mingyu Hua, & Wen Xiong</i>	73
TESTING THE VALIDITY OF A LATVIAN MULTIDIMENSIONAL FORCED-CHOICE PERSONALITY INVENTORY <i>Linda Berga & Ivars Austers</i>	93
EXAMINING THE FACTOR STRUCTURE OF THE TEACHERS' SENSE OF EFFICACY SCALE – SHORT FORM IN A SERBIAN SAMPLE OF ELEMENTARY-LEVEL TEACHERS: A BIFACTOR-ESEM APPROACH <i>Milica Lazić, Stanislava Marić Jurišin, & Borka Malčić</i>	111

Kako klijenti opažaju onlajn psihoterapiju, a kako psihoterapiju licem-u-lice? Analiza metafora

Tuğba Yılmaz¹ & Ece Bekaroğlu²

¹Marmara University, Psychology Department, Türkiye

²Ankara Hacı Bayram Veli University, Psychology Department, Türkiye

Studije o onlajn psihoterapiji dobile su zamah kako je pandemija koronavirusa uticala na održavanje psihoterapije licem-u-lice. Prethodna istraživanja su ispitivala efikasnost onlajn psihoterapije i terapijski savez u ovoj vrsti psihoterapije, a ponekad su ih poredili sa psihoterapijom licem-u-lice. U ovim studijama su uglavnom korišćene kvantitativne metode. Eksplorativna kvalitativna istraživanja su potrebna kako bi se usavršila saznanja o onlajn psihoterapiji. U tu svrhu, u ovom istraživanju, podaci dobijeni od klijenata koji su pohađali psihoterapiju licem u lice ili onlajn analizirani su pomoću metode analize metafora, koja predstavlja jedan od deskriptivnih fenomenoloških pristupa. U odgovorima 116 osoba, pronađeno je devet različitih kategorija metafora koje se odnose na onlajn i licem-u-lice psihoterapiju. Metafore koje su se odnosile na psihoterapiju bile su učestalije iz kategorija praktičnosti, artifičnosti, sličnosti sa psihoterapijom licem-u-lice i neefikasnosti. Što se tiče psihoterapije licem-u-lice, česte metafore su pripadale kategorijama kontakta, efikasnosti, stvarnosti i teškoća. Kada su učesnici podeljeni u dve grupe prema svojim godinama, mišljenja o onlajn psihoterapiji razlikovala su se u dve dobne grupe. Slično tome, mišljenja ljudi koji su primali psihoterapiju različitim metodama razlikovala su se u pogledu onlajn psihoterapije. Razmatrane su kliničke implikacije i ograničenja.

Ključne reči: Psihoterapija, onlajn psihoterapija, psihoterapija licem u lice, telepsihologija

Turska verzija skraćenih Adlerovskih skala kompleksa inferiornosti i superiornosti: validnost i pouzdanost

Sümeyye Derin¹ & Ekrem Sedat Şahin²

¹Sakarya University, Department of Psychology, Sakarya, Türkiye

²Aksaray University, Department of Guidance and Psychological Counseling, Türkiye

Cilj ove studije je bio da se provere psihometrijske karakteristike skraćenih verzija Adlerovskih skala kompleksa inferiornosti i superiornosti na turskom uzorku. Eksplorativna faktorska analiza sprovedena je na uzorku od 331 osobe (192 žena i 139 muškaraca) sa rasponom godina od 15 do 65, dok je konfirmatorna faktorska analiza sprovedna na 192 osobe (113 žena i 79 muškaraca), sa rasponom godina između 15 i 64. Eksplorativna faktorska analiza ukazala je da upitnik treba da čini 10 ajtema za kompleks inferiornosti, dok se za kompleks superiornosti izdvaja 9 ajtema. Konfirmatorna faktorska analiza pokazuje da skale poseduju adekvatne indekse fitovanja u dvo-faktorskoj strukturi. Nalazi povezani sa koeficijentima interne konzistencije, test-retest pouzdanošću, i sa konkurentnom validnošću ukazuju na to da su Adlerovske skale kompleksa inferiornosti i superiornosti validni i pouzdani instrumenti za evaluaciju nivoa kompleksa inferiornosti i superiornosti kod individua od 15 godina i starijih, na turskim uzorcima.

Ključne reči: kompleks inferiornosti, kompleks superiornosti, validnost, pouzdanost, Alfred Adler

Predstave o COVID-19 i njihove implikacije za subjektivno blagostanje dece: trostruka perspektiva

Maftei Alexandra & Maria-Mălina Olariu

“Alexandru Ioan Cuza” University, Iasi, Romania

Ovo istraživanje ispituje predstave o COVID-19 virusu i njihove implikacije na psihološko zdravlje dece. Istraživanju ovog problema smo pristupili iz nekoliko perspektiva – perspektive dece ($N = 50$, raspon godina od 8 do 10), roditelja ($N = 100$, raspon godina od 28 do 54), i nastavnika ($N = 2$, jedna nastavnica ima 22, druga 26 godina), u okviru kratkoročne longitudinalne studije (Trenutak 1 – novembar 2020, Trenutak 2 – decembar 2020), tokom jednog od najkritičnijih perioda pandemije COVID-19 u Rumuniji. Pretpostavili smo da će karakteristike predstava o COVID-19 pandemiji roditelja i dece biti slični, i naša kvalitativna analiza je potvrdila ovu pretpostavku. Dalje, naši nalazi sugerišu da veći strah dece od COVID-19 virusa korelira sa višom anksioznošću u Trenutku 1; međutim, u Trenutku 2, strah dece od virusa COVID-19 je značajno korelirao sa njihovim subjektivnim blagostanjem, što može da sugeriše potencijalnu protektivnu ulogu straha od virusa COVID-19 kroz opaženu pretnju. U Trenutku 1, mere samoprocene anksioznosti dece su bile značajno povezane sa opaženom anksioznošću roditelja i nastavnika. U Trenutku 2, opažena anksioznost nastavnika po pitanju njihovih učenika nije bila povezana sa merama samoprocene anksioznosti dece, kao što je to bila roditeljska procena. Na kraju, u Trenutku 1 (ali ne i u Trenutku 2), strah dece od virusa COVID-19 je moderirao vezu između anksioznosti i subjektivnog blagostanja dece. Rezultati takođe sugerišu parcijalni medijatorski efekat straha roditelja od virusa COVID-19 na vezu između straha od COVID-19 virusa dece i subjektivnog blagostanja u Trenutku 2, ali ne i u Trenutku 1. Konačno, naši rezultati sugerišu da fokusiranje na budućnost nije imalo značajan efekat na subjektivno blagostanje dece, strah od virusa COVID-19 niti na anksioznost. Međutim, deca koja su se u svojim dnevnicima fokusirala na ponašanja i emocije u sadašnjosti su izveštavala o većoj anksioznosti u Trenutku 2 u poređenju sa Trenutkom 1. U ovom radu diskutujemo praktične implikacije rezultata na pandemiju COVID-19 virusa 2020–2022. godine na ličnom, porodičnom i edukativnom nivou.

Ključne reči: COVID-19, deca, nastavnici, roditelji, anksioznost, subjektivno blagostanje, razmišljanje o budućnosti

Dvosmerni uticaj između jezičke kontrole i opštih sposobnosti izvršnih funkcija kod nebalansiranih kinesko-engleskih dvojezičnih govornika

Xin Huang, Aitao Lu, Ruchen Deng, Ying Tang, Jiayi Zeng, Wenfang Zhu,
Kexin Li, Fen Li, Mingyu Hua, & Wen Xiong

Philosophy and Social Science Laboratory of Reading and Development in Children and Adolescents (South China Normal University), Ministry of Education, China;
School of Psychology, Center for Studies of Psychological Application, and
Guangdong Key Laboratory of Mental Health and Cognitive Science, South China Normal University, China

Novija istraživanja su pokazala da su dvojezični govornici uspješni od jednojezičnih u zadacima koji angažuju izvršne funkcije, te time stvorila interesovanje za povezanost dvojezične obrade jezika i nejezičke kognitivne kontrole. U ovom istraživanju ispitan je dvosmerni uticaj između jezičke i nejezičke kontrole na uzorku nebalansiranih kinesko-engleskih dvojezičnih govornika. Ispitanicima je dat zadatak inhibicije konteksta (eng. flanker task) u tri tipa jezičke kontrole konteksta (tj. J1, J2 i mešoviti kontekst), u spojenoj sekvenci zadatak razumevanja reči – zadatak inhibicije konteksta. Dodatno im je dat i zadatak uparivanja slika i reči u tri vrste nejezičke kontrole konteksta (tj. boja, oblik i mešoviti boja-oblik kontekst), u spojenoj sekvenci zadatak boje i oblika – zadatak razumevanje reči. Rezultati su pokazali da je efekat inhibicije konteksta (eng. flanker effect) manji u mešovitom nego jednojezičnom kontekstu (J1 i J2), ukazujući da jezička kontrola doprinosi boljoj sposobnosti nejezičke kontrole. Dodatno, nađeno je da je cena menjanja jezika manja u zadatku mešovitog konteksta (boja/oblik), ukazujući time da nejezička kontrola može da poveća sposobnost jezičke kontrole. Prema tome, zaključujemo da postoji dvosmerni uticaj između jezičke i nejezičke kontrole čak i kod nebalansiranih dvojezičnih govornika.

Ključne reči: dvosmerna interakcija, nebalansirani dvojezični govornici, jezička kontrola, izvršne funkcije

Ispitivanje validnosti Letonskog multidimenzionalnog inventara ličnosti sa prisilnim izborom (eng. Latvian Multidimensional Forced-Choice Personality Inventory, LMFI)

Linda Berga & Ivars Austers

Department of Psychology, University of Latvia

Cilj ove studije je da se ispita konvergentna i operacionalna validnost modifikovanog Letonskog inventara ličnosti (LPA-3, Perepjolkina, 2014) sa multidimenzionalnim formatom prisilnog izbora (LMFI). Studija validnosti je sprovedena korišćenjem tri uzorka. Konvergentna validnost je procenjena pomoću veza LMFI sa Inventarom Velikih pet (eng. Big Five Inventory, BFI) i Skalom makijevalizma. Operacionalna validnost je procenjena preko subjektivne procene učinka na poslu, mere kontraproductivnog ponašanja na poslu i mere akademskog značaja (ispitanika, prim. prev). Rezultati pokazuju dobru konvergentnu i operacionalnu validnost za pet od šest faktora LMFI. Meru Iskrenosti-skromnosti (eng. Honesty/Humility) treba još poboljšati (da bi dostigla odgovarajuće psihometrijske karakteristike, prim. prev.). U budućnosti su potrebne studije prediktivne i diskriminativne validnosti na reprezentativnijem Letonskom uzorku.

Ključne reči: multidimenzionalni inventar ličnosti sa prisilnim izborom, konvergentna validnost, operacionalna validnost, procena ličnosti

Ispitivanje faktorske strukture kratke verzije Skale osećaja samoeфикаsnosti nastavnika na uzorku nastavnika osnovne škole iz Srbije: bifaktorski ESEM pristup

Milica Lazić¹, Stanislava Marić Jurišin², & Borka Malčić²

¹Departman za Psihologiju, Filozofski fakultet,
Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija

²Departman za Pedagogiju, Filozofski fakultet,
Univerzitet u Novom Sadu, Novi Sad, Srbija

Ova studija je ispitivala faktorsku strukturu kratke verzije Skale osećaja samoeфикаsnosti nastavnika (TSES-Sf), koristeći konfirmatornu faktorsku analizu (CFA) i eksplorativno modeliranje strukturalnim jednačinama (ESEM), kao i bifaktorske modele bazirane na ova dva pristupa. Ukupno 295 nastavnika osnovne škole (80% žena), je popunilo upitnike od interesa za ovo istraživanje.. Bifaktorski ESEM model je najbolje odgovarao podacima. Podaci pokazuju da snažan opšti faktor nastavničke samoeфикаsnosti stoji u osnovi odgovora na sve ajteme TSES-Sf. Međutim, samoeфикаsnost u radu sa studentima i samoeфикаsnost u upravljanju razredom su pokazali značajan specificitet posle izdvajanja opšteg faktora. Sa druge strane, ajteme koji se odnose na samoeфикаsnost u nastavnim strategijama primarno zasićuje opšti faktor i oni su pokazali nizak specificitet kada se uzme u obzir varijansa koja je već objašnjena opštim faktorom. Studija razmatra prethodne zaključke o kriterijumskoj validnosti TSES-Sf i predlaže bifaktorske modele kao koristan okvir za procenu strukturalne validnosti ove skale.

Ključne reči: samoeфикаsnost, bifaktorski modeli, eksplorativno modeliranje strukturalnim jednačinama, kriterijumska validnost